

Reģionu komitejas atzinums “Apvāršnis 2020” (Pētniecības un inovācijas pamatprogramma)”

(2012/C 277/14)

REĢIONU KOMITEJA

izvirza šādus galvenos vēstījumus:

- Ierosinātajā Padomes regulā un pamatprogrammas “Apvāršnis 2020” īstenošanas plānos nozīmīgāka vieta jāierāda dzīvē izmantotajiem paņēmieniem un to ietekmei, t. i., vietējais un reģionālais līmenis jānodrošina aktīvi iesaistīties stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā;
- Pamatprogramma “Apvāršnis 2020”, kuras darbībai izvirzītas trīs galvenās prioritātes, dod nozīmīgu ieguldījumu Eiropas pētniecībā;
- No pamatprogrammas “Apvāršnis 2020” būtu jāfinansē to koncepciju, metožu un citu intelektuālā kapitāla veidu izpēti un attīstību, kuri vajadzīgi, lai starp reģioniem un pilsētām, augstskolām un uzņēmumiem izvērstu sadarbību inovāciju un zināšanu vērtības paaugstināšanas jomā;
- Reģioniem un pilsētām to politikas pamatprogrammā kā viens no svarīgākajiem aspektiem būtu jāiekļauj RDI. “Apvāršnis 2020” un kohēzijas fondu līdzekļi jāizmanto, lai radītu koncepcijas, instrumentus un citus priekšnoteikumus, ar kā starpniecību vietējās un reģionālās pašvaldības var aktīvi atbalstīt inovāciju, uzņemties riskus un ieguldīt RDI praktiskā pielietošanā, nodrošinot tādējādi pielāgošanos reģionālajiem apstākļiem;
- Ierosina par stratēģisku mērķi “Apvāršnim 2020” izvirzīt atklātas inovācijas kultūras izveidošanu Eiropā; tas būtu jā dara, izmantojot šim nolūkam veltītas programmas un citus instrumentus. Ievērojami jāattīsta inovāciju ekosistēmas un pētniecības infrastruktūra un plašāk jāpielieto svarīgas pamat tehnoloģijas un publiskais iepirkums;
- Pamatprogrammas atjaunināšana nozīmē programmu noteikumu vienkāršošanu un no ES līdzekļiem finansētu RDI projektu rezultātu ietekmes palielināšanu;
- Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, vajadzīgas arī izmaiņas domāšanā. RK aicina vadošos reģionus veidot Eiropas konsorcijs, kuri apvienotu dažādas spējas, lai radītu novatoriskus un sabiedrībai noderīgus jauninājumus, ko varētu plaši izmantot Eiropā;
- Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts var sniegt būtisku ieguldījumu arī reģionālajā līmenī.

Ziņotājs

Markku MARKKULA (FI/PPE), Espo pilsētas domes loceklis

Atsauces dokumentsPriekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu 2014.–2020. gadam “Apvārsnis 2020”
COM(2011) 809 final**I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ****1. galvenais vēstījums**

Ierosinātajā Padomes regulā un pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” īstenošanas plānos nozīmīgāka vieta jāierāda dzīvē izmantotajiem paņēmieniem un to ietekmei, t. i., vietējais un reģionālais līmenis jāmuļudina aktīvi iesaistīties stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā

1. Komisijas priekšlikumi ir ļoti labs sākuma punkts, lai noteiktu ES pētniecības, izstrādes un inovācijas pasākumus nākamajam plānošanas periodam (2014–2020). Visi reģioni un visi reģionā aktīvie dalībnieki var efektīvi izmantot zināšanas, un tiem tas būtu jādara. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi visā Eiropā izplatīt un pilnveidot pētniecības, izstrādes un inovācijas jomā gūtos rezultātus.

2. Lai sasniegtu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus, ir svarīgi, lai ES kohēzijas politika veicinātu pamatprasmes un inovācijas spēju vietējā līmenī, kā arī tādu instrumentu un sadarbības izvērsanu, kas veicina Eiropas reģionu sadarbību. Šāda sadarbība un instrumenti ir vajadzīgi, lai īstenotu programmas “Apvārsnis 2020” rezultātus vietējā un reģionālajā līmenī. Visu reģionu pētniecības pasākumos, ko finansē ar programmu “Apvārsnis 2020”, būtu jāietver arī “pasaules izcilības” dimensija, kuru sekmētu lietpratīgas specializācijas principi. Bez tam darbības programmās un pētniecības, inovācijas un lietpratīgas specializācijas stratēģijās būtu pienācīgi jāatspoguļo arī programmas “Apvārsnis 2020” un struktūrfondu ciešā saikne.

3. Komisijas priekšlikumi atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem. Programmas “Apvārsnis” pasākumiem jābūt orientētiem tā, lai, īstenojot tos ES līmenī, iegūtu pēc iespējas lielāku pievienoto vērtību un ietekmi. Minētie pasākumi var pastiprināt pētniecības un inovācijas vispārējos principus, atbalstīt dalībvalstu pētniecisko darbību un nepieļaut pārklāšanos. Īpaši svarīgi ir tas, ka “Apvārsnis” var palīdzēt sasniegt kritisko masu galvenajās nozarēs, uzņemties augstas riska pakāpes un ilgtermiņa pētniecību un izstrādi, jo ar minētās programmas starpniecību iespējams dalīts risks un tā nodrošina plašu darbības jomu un apjomradītus ietaupījumus, ko citādā veidā nebūtu iespējams panākt.

REĢIONU KOMITEJA

4. uzsver, ka pamatprogramma “Apvārsnis 2020” ir ļoti svarīga. Ņemot vērā pamatprogrammas lomu stratēģijas “Eiropa 2020” un Savienības citu politikas jomu īstenošanā, kā arī Eiropas pētniecības telpas izveidē un darbībā, ļoti pamatoti ir tas, ka “Apvārsnim 2020” plānots piešķirt finansējumu EUR 80

miljardu apmērā, kas ir absolūti nepieciešamā minimālā summa. Tomēr, ņemot vērā to, ka Eiropai svarīgi ir uzlabot situāciju pēc finanšu krīzes un izveidot stabilu pamatu savām izvēlētajām pasaules mēroga prioritātēm, pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” vajadzētu iekļaut instrumentus, kas vērsti uz reālajā dzīvē izmantoto paņēmieni pārveidi un ātrāk nodrošina rezultātus sociālajā jomā — jaunas darba vietas, gudru izaugsmi un labklājības celšanu gan īstermiņā, gan ilgtermiņā;

5. atzinīgi vērtē pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” mērķi palielināt pētniecībā izstrādāto jauninājumu skaitu, ņemot vērā inovācijas potenciālu. Tāpēc ir būtiski, lai — vēl pirms jaunā plānošanas perioda sākuma — lēmumu pieņēmēji reģionālajā līmenī un attiecīgajā teritorijā esošās universitātes un zinātniskās pētniecības iestādes sāktu kopīgi aktīvi izstrādāt reģionu inovāciju stratēģijas un īstenošanas programmas, kuru pamatā ir stratēģiska pieeja par lietpratīgu specializāciju un kuru finansējumu kopīgi nodrošina vairāki avoti, tostarp pašvaldību budžets, uzņēmumu iemaksas un vairāki ES finanšu instrumenti. Tāpēc ir svarīgi, lai ES pētniecības un inovācijas programmas un valstu un reģionālās inovācijas stratēģijas būtu savstarpēji saskaņotas;

6. aicina izvērtēt pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” īstenošanas plānu (konkrēti, to satura, fondu līdzekļu sadales un instrumentu) ietekmi, it sevišķi to stimulējošo efektu, ņemot vērā visus pārējos Eiropā notiekošos pasākumus pētniecības, izstrādes un inovāciju (RDI) jomā. Finansējuma ziņā “Apvārsnis 2020” ir milzīga programma (laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam paredzēti EUR 80 miljardi). Attiecībā uz “Marijas Kirī pasākumiem” jāatzīmē, ka tiem piešķirtais budžets ir samazināts no EUR 1 miljarda 2013. gadā līdz nepilniem EUR 0,7 miljardiem 2014. gadā. Ņemot vērā šīs programmas pozitīvos rezultātus, programmas pasākumiem piešķirtais budžets lielākā mērā jāpielīdzina budžetam, kas piešķirts Eiropas Pētniecības padomes pasākumiem. Tā kā programma “Apvārsnis 2020” veido tikai dažus procentus no visu Eiropā notiekošo RDI pasākumu budžeta, lēmumu pieņemšanā būtu jāņem vērā Eiropas RDI sistēma kopumā un pamatprogrammas līdzekļu izmantošanai jānosaka stingras prioritātes;

7. atkārtoti norāda (¹), ka jāspēr drosmīgi, praktiski soļi, lai dalībvalstīs visiem pārvaldes līmeņiem — gan vietējam un reģionālajam, gan arī centrālajam pārvaldes līmenim — piešķirtu lielāku atbildību, kā arī lai iesaistītu visas pārējās ieinteresētās puses. Tāpēc valstu reformu programmās jāatzīst vietējo un reģionālo pārvaldes iestāžu nozīmīgā loma stratēģijas “Eiropa 2020” izstrādē un īstenošanā un visiem galvenajiem dalībniekiem ar teritoriālo līgumu starpniecību jāuzņemas kopīga atbildība par RDI pasākumiem reģionālajā līmenī;

(¹) CdR 72/2011 fin.

8. aicina pilsētas un reģionus uzņemties izšķirošo lomu, veidojot publiskā un privātā sektora un indivīdu jauna tipa partnerības, kā arī nozīmīgāku vietu ierādīt lietotājiem, atklātai inovācijai un izcilu zināšanu sekmēšanai, lai veicinātu tādu RDI, kas vajadzīga, lai rastu inovatīvus risinājumus sabiedrības problēmu risināšanai. Saistībā ar pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” izvirzīto mērķi — panākt, ka svarīgāko sabiedrības problēmu risināšanā Eiropa kļūst par pasaules līderi — RDI pasākumiem jābūt pārnozaru, daudznozaru, daudzpusēja un multikulturāla rakstura, un tiem nozīmīgi jāietekmē iedzīvotāju ikdienas dzīvi. Laboratorijas vairs nav tikai parastas universitāšu struktūrvienības, bet gan reģionālas inovācijas ekosistēmas, kurās ātrā tempā tiek izmēģināti daudzi uz lietotāju vēlmēm balstīti jauninājumi: pārveidojami un pielāgojami jauni produkti, procesi, struktūras un sistēmas. Tās nevar izveidot un uzturēt bez vietējo un reģionālo pašvaldību aktīvas līdzdalības;

9. lai panāktu reģionālās politikas un pētniecības politikas sinerģiju, uzsver, ka būtiski ir programmā “Apvārsnis 2020” paredzēt reģionālo dimensiju. Tāpēc Komiteja aicina saglabāt tādu “Apvārsnis 2020” instrumentu un programmu darbību kā, piemēram, “Zināšanu reģioni” un “Dzīvās laboratorijas”. Šīm programmām ir spēcīga reģionālā dimensija, līdzdalība un ietekme, tās palielina reģionu inovācijas potenciālu un ir plašākas par vienkāršu “zināšanu apmaiņu”;

10. mudina nepārtraukt programmu “Zināšanu reģioni”, pat ne tajā gadījumā, ja tiek organizēti līdzīgi pasākumi, ko lielā mērā finansē no kohēzijas politikas līdzekļiem. Tieši pretēji, programma “Zināšanu reģioni” būtu jāizmanto kā reģionu izcilības attīstības instruments, un tās apmērs būtu vairākkārtīgi jāpalielina. Šī programma var būtiski stimulēt un atbalstīt reģionus, lai tie varētu attīstīt pārdomātu specializāciju un izveidot apstākļus, kas ļautu izvērst pastiprinātu sadarbību un salīdzinošo mācīšanos Eiropas līmenī. Salīdzinošā mācīšanās ir process, kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta sistēmisku izmaiņu kopīgai veidošanai, izmantojot salīdzinošo novērtēšanu un kopīgu mācīšanos;

11. ierosina “Zināšanu reģioniem” piešķirt īpašu uzdevumu — finansēt pētījumus par to, kā reģionālā līmeņa pasākumus iekļaut dažādajās pamatiniciatīvās, lai Eiropā veidotu auglīgu sadarbību. Tāpēc vienam no “Zināšanu reģionu” mērķiem jābūt gan Eiropas, gan pasaules mērogā palielināt reģionālo ekosistēmu konkurētspēju tādās jomās kā digitālā stratēģija un resursu ziņā efektīvas tehnoloģijas, tādējādi paverot arī jaunus uzņēmējdarbības iespējas programmā iesaistītajiem MVU, kuriem ir izšķiroša nozīme novatorisku sasniegumu izmantošanā komerciālos nolūkos un ieviešanā;

12. pauz bažas par to, ka ne ierosinātajā Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēmā 2014.–2020. gadam, ne pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” nav minēts, kas turpmāk notiks ar programmu “Saprātīga enerģija Eiropai” (IEE), kura pašreizējā plānošanas periodā bija būtiski svarīga inovācijai tādos aspektos kā vietējā pārvaldība, finanšu inženierija, vietējo dalībnieku un iedzīvotāju piesaistīšana, ilgtermiņa redzējums un tīklu veidošana un kura deva iespēju uzsākt tādas iniciatīvas kā Pilsētas mēru pakts. Tāpēc IEE programmas mērķu sekmēšanas labad

aicina programmā “Apvārsnis 2020” paredzēt atsevišķu budžeta pozīciju, kas būtu domāta tādiem risinājumiem, kas nav saistīti ar tehnoloģiju;

2. galvenais vēstījums

Pamatprogramma “Apvārsnis 2020”, kuras darbībai izvirzītas trīs galvenās prioritātes, dod nozīmīgu ieguldījumu Eiropas pētniecībā

13. lai palielinātu Eiropas līmeņa pētniecības, izstrādes un inovācijas pasākumu efektivitāti reģionos, jāņem vērā vairāki aspekti:

- a) jāpalielina sabiedrības informētība par inovāciju, kā arī RDI ietekme un pielietojamība plašākā mērogā;
- b) jāizstrādā metodes, lai palīdzētu izvērtēt reģionālās sadarbības palielināšanos, risinot svarīgas sabiedrības problēmas, un lai palīdzētu izveidot un vadīt kopējus forumus atklātai inovācijai un publiskā un privātā sektora un indivīdu partnerībām;
- c) jāveicina zinātnes un sabiedrības dialogs, tādējādi padziļinot izpratni par inovācijas sistēmiskajām iezīmēm un perspektīvām.

REĢIONU KOMITEJA

14. norāda, ka attiecībā uz RDI galvenie problēmjautājumi Eiropas reģionos ir šādi:

- a) noteikt RDI lomu tradicionālo publiskā sektora procesu, tostarp lēmumu pieņemšanas, modernizēšanā;
- b) palielināt ES pamatiniciatīvu rezultātu atbilstību un pielietojamību un attiecīgi paātrināt minēto pasākumu īstenošanu;
- c) mācīties un laist tirgū pētījumus un inovācijas procesā iegūtās zināšanas ar publiskā un privātā sektora partnerību starpniecību un labas prakses piemēru un citu noderīgu zināšanu apmaiņas ceļā;

15. uzsver, ka “Apvāršņa 2020” triju prioritāšu struktūra paver iespējas sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” stratēģiskos mērķus. Tā kā šī pamatprogramma ir paredzēta ES līmeņa RDI, kam būtu jāsekmē RDI pasākumi dalībvalstīs un reģionos, vajadzētu izmainīt “Apvāršņa 2020” noteikumus un īstenošanu, ņemot vērā turpmāk minētos ieteikumus.

- a) novērtēšanas un finansēšanas kritērijos uzsvars ir likts uz pasaules līmeņa izcilību, un visas darbības pamatojas uz zinātnieku speciālajām zināšanām. Tomēr jānorāda, ka katrai prioritātei vajadzētu noteikt savus izcilības kritērijus: pirmajai — zinātniskā darba izcilību, otrajai — izcilību rūpniecisko jauninājumu un uzņēmējdarbības atjaunošanas jomā un trešajai — izcilību sociālo jauninājumu un to ietekmes jomā;
- b) prioritātes par zinātniskās bāzes izcilību apakšsadaļā “Nākotnes un jaunās tehnoloģijas” vairāk jāuzsver, ka tādām tehnoloģijām jābūt multidisciplinārām. Papildus zinātniskajām publikācijām un patentiem ietekmes novērtējuma kritērijos jāietver arī dažādas citas zināšanu plūsmas — no zināšanu radītājiem uz zināšanu izmantotājiem un galalietotājiem;
- c) prioritātē “Vadošā loma rūpniecībā” nepārprotami jāuzsver tas, ka RDI darbībai vienlaikus jāietver vairākas tehnoloģijas nolūkā palielināt Eiropas uzņēmumu, jo īpaši MVU izaugsmes potenciālu. Tas varētu veicināt MVU līdzdalību publiskā un privātā sektora konsorcijs. Rūpnieciskā procesa sarežģītība prasa lielāku elastīgumu RDI jomā un tāpēc būtu vairāk jāiesaista MVU. Tehnoloģijas jāuzskata par instrumentiem, kas nodrošina ātru attīstību, pat krasas pārmaiņas, tāpēc par svarīgu uzdevumu būtu jāizvirza digitalizācijas, cilvēku paradumu un tirgus dinamikas integrēšana;
- d) prioritārajā jomā “Sabiedrības problēmu risināšana” uzsvars jāliek uz labāko Eiropas speciālo zināšanu apvienošanu ar lieliem kopīgas jaunrades projektiem, kuru mērķis ir pavērt iespējas Eiropā īstenot plašas sistēmiskas un strukturālas pārmaiņas, kas pārsniegtu tradicionālās robežas. Pētījumi, kas veikti kādā noteiktā jomā, nedod pietiekami daudz zināšanu, lai atrisinātu lielas sabiedriskas problēmas. Uzmanības centrā jāizvirza multidisciplināri RDI pasākumi, kuru rezultāts ir koncepcijas un komponenti, kas vajadzīgi minētajām sistēmiskajām un strukturālajām pārmaiņām. Pētniecības kodolu veido eksperimenti un izmēģinājumi. Labs piemērs ir projekta “Progresīvās pilsētas” plašais darbības lauks. Visā iepriekšminētajā būtisks elements ir rezultātu pielāgojamība dažādos apstākļos visā Eiropā;
- e) tā kā ļoti augsta līmeņa rezultāti ir vajadzīgi jau īstermiņā, būtu jāizmanto prioritāte “Sabiedrības problēmu risināšana”, lai modernizētu politikas patlaban pārāk neelastīgās pamatnostādnes, kas arī ir pārāk atrautas no reālās dzīves. Dažādām programmām jāizmanto atšķirīgi finansēšanas mehānismi atbilstoši programmu mērķiem. Viens no iespējamiem risinājumiem varētu būt finansējuma piešķiršana vairākos posmos, kur katrā posmā piešķir pietiekamu finansējumu un rezultātus vērtē, pamatojoties uz kritērijiem, kas uzsvēr izcilu kvalitāti. Uz nākamo kārtu pārietu tikai sekmīgie projekti, kas atbilst minētajām izcilības prasībām. Posmi būtu pieskaņoti šādām projekta stadijām: 1) īstenošanas izredzes, 2) eksperimenti, 3) kopīga zināšanu radīšana un 4) rezultātu ieviešana praksē un plašākā mērogā. Pirmais posms ietvertu plašas un atklātas apspriedes nolūkā rast risinājumu. Otrajā posmā uzdevums būtu pārbaudīt dažādas

alternatīvas un sagatavot sistēmas koncepciju. Trešajā — vadošie pētnieki sīki izstrādātu vajadzīgās sastāvdaļas. Ceturtais posms sastāvētu no vairākiem paralēliem, lietišķiem un vienlaikus radošiem eksperimentiem, kas palielinātu projekta sociālo ietekmi;

- f) iepriekš izklāstītā projektu īstenošana vairākos posmos — ja to darītu pārredzami un rezultātus efektīvi izplatītu — sniegtu arī reģioniem un citiem kohēzijas fonda līdzekļu saņēmējiem milzumu daudz lietderīgas informācijas par jau pieejamajām speciālajām zināšanām un potenciālajiem līdzdalībniekiem izstrādes procesā;

3. galvenais vēstījums

Reģioniem un pilsētām to politikas pamatprogrammā kā viens no svarīgākajiem aspektiem būtu jāiekļauj RDI. “Apvārsnis 2020” un kohēzijas fondu līdzekļi jāizmanto, lai radītu koncepcijas, instrumentus un citus priekšnoteikumus, ar kā starpniecību vietējās un reģionālās pašvaldības var aktīvi atbalstīt inovāciju, uzņemties riskus un ieguldīt RDI praktiskā pielietošanā, nodrošinot tādējādi pielāgošanos reģionālajiem apstākļiem.

16. reģioniem jāpalielina to gatavība izmantot pētījumu rezultātus. Tam jāpievērš lielāka uzmanība un jāpiešķir lielāks finansējums. Iegūtā kompetence, praktiskās zināšanas un izstrādātie instrumenti tad būtu jāizmanto, lai nodrošinātu pētījumu rezultātu izmantošanu Eiropas mērogā. To iespējams panākt vienīgi, palielinot sinerģiju starp visiem finansēšanas instrumentiem, tas ir, “Apvārsni 2020”, kohēzijas politiku, kā arī valsts, reģionālā un vietējā līmeņa resursiem. Taču ar līdzekļu apvienošanu vien nepietiek, jāmaina arī darbības kultūra un administratīvā prakse. Jo īpaši jāpastiprina reģionālā sadarbība un kopīgas mācības attiecībā uz RIS3 stratēģiju (valstu/reģionālās pētniecības un inovācijas stratēģijas lietpratīgai specializācijai) efektīvu izmantošanu;

17. taču pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” papildināmībai ar citām ES finansēšanas programmām, tostarp struktūrfondiem, jānodrošina, lai pat tie reģioni un pilsētas, kas nevar pretendēt uz šādu fondu finansējumu, saņemtu atbalstu tā sauktās “trīskāršās spirāles” koncepcijas attīstīšanai (vietējo un reģionālo pašvaldību, zināšanu iestāžu un rūpniecības pārstāvju iesaistīšana) saistībā ar inovācijas procesu un zināšanu vērtības paaugstināšanu. Minētajā nolūkā un ņemot vērā pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” nozīmi Eiropas Savienībai kopumā, programmas budžetā būtu jāparedz īpašs finansējums šādu sadarbības attiecību pētniecībai un attīstībai;

18. lai sasniegtu izvirzītos mērķus, vajadzīgas arī izmaiņas domāšanā. RK aicina vadošos reģionus veidot Eiropas konsorcijs, kuri apvienotu dažādas spējas, lai radītu novatoriskus un sabiedrībai noderīgus jauninājumus, ko varētu plaši izmantot Eiropā. Komiteja arī aicina uzlabot reģionu un pilsētu spējas izmantot pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” un citas līdzīgas iniciatīvas. Īpaša uzmanība jāpievērš digitalizācijas un jaunu svarīgāko pamattehnoloģiju sniegto iespēju pilnīgai izmantošanai, lai modernizētu reģionālo inovāciju politiku. Turklāt RK mudina reģionus, lai tie, izmantojot publiskā un privātā sektora

dalībnieku partnerības ar augstskolām un citām nozīmīgām zināšanu iestādēm — partnerības, kas orientētas uz cilvēkiem, — vērstu savu darbību atvērtu inovāciju virzienā.

REĢIONU KOMITEJA

19. uzsver, ka pamatprogrammas “Apvāršnis 2020” uzdevums ir papildināt RDI darbību dalībvalstīs. Pamatprogrammas “Apvāršnis 2020” īstenošanas procesā būtu jāizveido programmas un citi finansēšanas instrumenti, kas atbalsta Eiropas inovācijas politikas pasākumus, sekmē novatorisku darbību un palielina uzņēmumu, it sevišķi MVU, līdzdalību. Šajā nolūkā būtu jāmudina uzņemties riskus, kas bieži saistīti ar nozīmīgiem jauninājumiem; aicina arī palielināt finansējumu MVU, jo īpaši attiecībā uz inovatīvu sasniegumu prototipu ātru izstrādāšanu, laišanu tirgū un ieviešanu;

20. mudina izmainīt Kopīgā pētniecības centra darbību tā, lai tas palīdzētu reģionālajām un vietējām pašvaldībām lēmumu pieņemšanā attiecībā uz jaunākajiem sasniegumiem RDI jomā. Tas būtu jā dara ciešā saistībā ar “Lietpratīgas specializācijas foruma” darbības attīstīšanu. Ziņojumu un citu publikāciju vietā galvenā uzmanība būtu jāpievērš eksperimentu finansēšanai, ātrai prototipu izstrādei un pētniecības zināšanu pielietošanai praksē, lai ieviestu izmaiņas visā Eiropā, tādējādi palielinot reģionālā un vietējā līmeņa atjaunotnes spējas;

21. mudina īpašu uzmanību velēt tam, lai tiktu izstrādāti un ieviesti praksē jauni, efektīvi instrumenti ar spēcīgu reģionālo dimensiju. “Apvāršnī 2020” ir iekļautas attiecīgās politikas pamatnostādnes. Pamatprogrammas “Apvāršnis 2020” īstenošanas programmā kā viens no aspektiem konkrēti minēta reģionālā nozīme, kā arī koordinācija ar kohēzijas finanšu līdzekļiem. Viens no prioritātē “Sabiedrības problēmu risināšana” izvirzītajiem uzdevumiem ir pētniecības un inovācijas līmeņa izlīdzināšana Eiropā, piemēram, veidojot sadarbību starp izcilām pētniecības iestādēm un mazāk attīstītiem reģioniem, atzīstot šajos reģionos pastāvošo izcilību, kā arī reģionālā līmenī veicinot politiskās pieredzes apmaiņu;

22. stingri mudina vietējās un reģionālās pašvaldības aktīvi piedalīties programmā “Apvāršnis 2020”. Lai maksimāli efektīvi izmantotu pamatprogrammu “Apvāršnis 2020”, vietējo un reģionālo pašvaldību uzdevums ir attīstīt starpreģionālu un Eiropas mēroga sadarbību. Tālab tām jāizmanto arī iespējas, ko sniedz Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG) ⁽²⁾. Jo īpaši tām jāspēj attīstīt kopīgas platformas (piemēram, inovācijas forumus un izmēģinājuma laboratorijas sadarbībai, savienojot reālo dzīvi un virtuālo pasauli), lai sekmētu atklātu inovāciju un reģionālo inovāciju ekosistēmas. Aktīvas Eiropas līmeņa sadarbības rezultātā tiktu panākti apjomradīti ietaupījumi, kā arī tiktu radīti plašāki tirgi vietējā līmeņa uzņēmumiem un sekmētas citas vietējā līmeņa norises. Lietpratīga specializācija — kā viens no pamatprogrammas “Apvāršnis 2020” un kohēzijas politikas pamatprincipiem — paver jaunas iespējas saistībā ar minētajiem pasākumiem;

⁽²⁾ CoR 230/2010 final.

23. norāda, ka “Apvāršņa 2020” īstenošanā īpaša uzmanība jāpievērš RDI procesa sistēmiskajām iezīmēm un tā nobeiguma posmiem jeb, citiem vārdiem sakot, pētniecības rezultātu komercializācijai tirgū. Atklātās inovācijas pasākumu palielināšanas nolūkā būtu jāizvērs ar inovāciju un inovācijas ekosistēmām saistīta pētnieciskā darbība. Tāpēc multidisciplinārajā RDI darbībā īpaša uzmanība jāpievērš inovatīvu pārmaiņu priekšnoteikumiem, tostarp prognozēšanai, cilvēkkapitālam, modernizācijas spējām un metodēm ietekmes novērtēšanai;

24. ierosina par stratēģisku mērķi “Apvāršnim 2020” izvirzīt atklātas inovācijas kultūras izveidošanu Eiropā; tas būtu jā dara, izmantojot šim nolūkam velītas programmas un citus instrumentus, piemēram, tādas, kas iesaistītu tiešos lietotājus, sabiedrību un pilsoniskās sabiedrības organizācijas un ar kuru palīdzību izstrādātu uz IKT balstītas metodes un instrumentus atklātai inovācijai. Šim mērķim jāsekmē tāda darbība, kuras rezultāts ir plašākā mērogā pielietojama pieredze atklātas inovācijas pārvaldības, paņēmieni, instrumentu un pielietojuma jomā. Jāpiemēro eksperimentāla pieeja, īpaši jomās, kurās ar digitalizāciju saistītiem jauninājumiem var būt milzīga ietekme, piemēram, tādās jomās kā “Progresīvās pilsētas” un vieda mobilitāte;

4. galvenais vēstījums

Pamatprogrammas atjaunināšana nozīmē programmu noteikumu vienkāršošanu un no ES līdzekļiem finansētu RDI projektu rezultātu ietekmes palielināšanu.

25. administratīvo procedūru saskaņošana ir viens no sarežģītākajiem uzdevumiem, kura izpilde tiek sagaidīta no “Apvāršņa 2020”. Par mērķi būtu jāizvirza noteikt tādas pētniecības tematus un ieviest tādas elastīgas, viegli saprotamas finansēšanas sistēmas, kuru nosacījumi universitātēm, pētniecības iestādēm un uzņēmumiem šķistu tik izdevīgi, ka tiem būtu vērts censties veidot plašu sadarbību ar partneriem citās Eiropas valstīs un šajā nolūkā no sava budžeta piešķirt nozīmīgus līdzekļus. Attiecībā uz līdzekļu izmantošanu par pietiekamiem kontroles pasākumiem varētu atzīt tiesību normām atbilstošu grāmatvedību un parastās revīzijas. Tas būtiski samazinātu Eiropas Savienības un tās dalībvalstu administrācijas darbinieku veikto revīziju skaitu, iespējams, pat līdz līmenim, kas ir zemāks par plānoto.

REĢIONU KOMITEJA

26. mudina vienkāršot administratīvās procedūras un uzsver, ka administratīvajai praksei vienmēr būtu jāatbalsta un jāvirza projektu faktiskais saturs. Vienas pieturas aģentūras izveide Eiropas Komisijā varētu būt risinājums, lai novērstu inovatīvu projektu koordinācijas sadrumstalotību. Jo īpaši nozīmīgi tas ir attiecībā uz daudzdisciplināriem projektiem un vairāku ES fondu finansētiem projektiem;

27. uzskata, ka obligāti jāgroza regulas projekta par dalības noteikumiem (COM(2011) 810 final) 24. pants, kas attiecas uz netiešajām izmaksām. Saskaņā ar ierosināto modeli (vienotas likmes modelis) netiešās izmaksas nosaka, piemērojot vienotu likmi 20 % apmērā no kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām. Tas bieži radītu nepamatotus sarežģījumus, sedzot

faktiskās netiešās izmaksas. Vajadzētu vai nu ievērojami paaugstināt minēto likmi vai arī noteikt, ka iespējams akceptēt faktiskās izmaksas attiecībā arī uz netiešajām izmaksām;

28. atzinīgi vērtē pamatprogrammas “Apvāršnis 2020” un kohēzijas politikas savstarpēju saskaņošanu un ciešu saikņu radīšanu starp dažādām ES programmām un finanšu instrumentiem. Tomēr, lai nodrošinātu vajadzīgās pārmaiņas, “Apvāršni 2020” noteiktie pasākumi būtu jāizstrādā sīkāk. Proti, katrai programmai jānosaka tās mērķiem atbilstoši kritēriji, taču tām visām jāpamatojas uz vienotu principu, ka projektos jābūt iekļautiem efektīviem pasākumiem, kas pētniecības rezultātus padarītu pielietojamus ārpus projekta. Lai palielinātu ieguvumus, jāievieš elastīgāki noteikumi par līdzekļu izmantošanu projekta īstenošanas gaitā. Svarīgākais ir rezultāts, nevis administratīvās procedūras;

29. atkārtoti pauž atbalstu Eiropas Parlamenta ierosinājumam, ka pieejas pamatā jāliek “zinātne un tehnoloģija” vai “zinātne un inovācija”, kurās izmantoti stingri zinātniskā un tehniskā darba kvalitātes kritēriji un reāli izpildāmas pārvaldības metodes, kā arī ņemtas vērā zinātnes, tehnoloģijas izstrādes un tirgū ieviešanas procesu līdzīgās iezīmes un atšķirības⁽³⁾;

30. uzsver, ka būtiski ir saskaņot pasākumus, kas saņem finansējumu no “Apvāršņa 2020”, ar tiem, kurus finansē no kohēzijas politikas fondiem. Jaunajā plānošanas periodā kohēzijas fondu līdzekļi būtu jāizmanto mērķiem, ko Reģionu komiteja norādīja atzinumā “Pētniecības pamatprogrammu īstenošanas vienkāršošana”. RK aicināja izveidot jaunus mehānismus, ar kuriem vietējām un reģionālajām pašvaldībām piešķirtu līdzekļus, lai tās var iegādāties sekmīgu pētniecības projektu rezultātus un tādējādi izpildīt kompetences prasības inovatīvā reģionālajā attīstībā⁽⁴⁾;

31. ierosina uz lielu daļu “Apvāršņa 2020” programmu attiecināt turpmāk minētos pasākumus, vienlaikus katrā programmā būtu jāuzsver tās mērķiem visvairāk atbilstošie temati:

a) viens no lielākajiem pašreizējās sistēmas trūkumiem ir tas, ka pieejamās zināšanas netiek pietiekami izmantotas. Projekta sākumstadijā būtu jāieplāno pietiekami daudz laika un citu resursu, lai apkopotu un izanalizētu par attiecīgo tematu pieejamās zināšanas. Iegūtie rezultāti būtu jāpublicē tā, lai tie būtu pieejami interesentiem arī ārpus projekta; tādējādi tiktu uzlabota informācijas vispārējā izplatība un pielietojamība;

b) vairāk nekā līdz šim būtu jāuzsver, ka jācenšas sasniegt plānotos rezultātus. Praksē tas nozīmē, piemēram, to, ka programmu aprakstos un projektu pieteikumos vajadzētu norādīt RDI darbības ietekmi uz sabiedrību gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Lielāki līdzekļi būtu jāiegulda ietekmes palielināšanā, kā arī vairāk jāveic izmēģinājumi un plašāk jāizplata rezultāti, turklāt to vajadzētu darīt visas projekta īstenošanas

garumā. Būtu jāparedz līdzekļi jaunu partneru iekļaušanai dažādās projekta stadijās, konkrēti, iesaistot zināšanu līdzradītājus un rezultātu īstenotājus no dažādiem reģioniem un jomām;

- c) projektu izstrādē jāpastiprina atklātība, sadarbība un spēja pielāgoties situācijas izmaiņām, un tāpēc daļa budžeta (parasti 10–20 %) būtu jāatliek rezervē, ko projekta īstenošanas gaitā izmantotu pasākumiem, lai pielāgotos izmaiņām ārējos apstākļos un attīstībai attiecīgajā nozarē. Tādus līdzekļus arī varētu izmantot, lai piesaistītu projektā jaunus partnerus, ja tiek atklāts, ka kādai projektā sākotnēji neiesaistītai personai ir vērtīgas speciālās zināšanas;
- d) Finanšu regulu darbības ietvaros būtu jāizstrādā mehānismi, lai būtu iespējams nelielas finansējuma summas iezīmēt projektu izcilu rezultātu turpmākai izvēršanai. Šāds atbalsts būtu saistīts ar izcilības kritērijiem un darbotos galvenokārt kā stimuls, lai izcilus rezultātus virzītu tālāk uz inovācijas cikla nākamo posmu (piem., no izpētes uz demonstrēšanu un komercializēšanu);
- e) “zināšanu trīsstūris” (pētniecības, izglītības un inovācijas sinerģija) būtu jānosaka par vienu no pamatprincipiem, turklāt nevis tikai Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) darbībā, bet visā “Apvāršņa 2020” īstenošanā. Ikvienā projektā vajadzētu ietilpināt pasākumus, kā īstenot zināšanu trīsstūri;

5. galvenais vēstījums

Ievērojami jāattīsta inovāciju ekosistēmas un pētniecības infrastruktūra un plašāk jāpielieto svarīgas pamattehnoloģijas un publiskais iepirkums.

32. pamatprogrammai “Apvāršnis 2020” jānodrošina, lai visur Eiropā partnerībās starp universitātēm un rūpniecības nozari tiktu izmantotas progresīvas metodes un procesi. Galvenā uzmanība jāpievērš tam, lai vairāk būtu tādu sasniegumu, ar kuru palīdzību no pētniecības rezultātiem iespējams attīstīt lielāku skaitu inovāciju, kā arī rentabliem uzņēmumiem, tostarp valsts sektora uzņēmumiem;

33. starptautiskā līmenī sekmīgi produkti — lai tie būtu produkti vārda vistiesākajā nozīmē vai arī sistēmas, pakalpojumi vai plašākas darbības sistēmas — ir radīti, pamatojoties uz augstākā līmeņa speciālajām zināšanām, kuru pamatā ir vērtību ķēdes un ekosistēmas. Pamatprogrammai “Apvāršnis 2020” jāspēj radīt priekšnosacījumus praktiski pielietojamām inovāciju ķēdēm. Vienīgi tad būs iespējams rast risinājumus nozīmīgām sabiedrības problēmām un nodrošināt rūpniecības atjaunotni.

REĢIONU KOMITEJA

34. uzsver, ka pamatprogrammā “Apvāršnis 2020” būtiska loma ir svarīgām pamattehnoloģijām. Tehnoloģijas ne tikai jāattīsta no dzīves atrautās zinātnes un tehnoloģiju programmās, bet gan jau pētniecības un izstrādes posmā tās jāpiesaista rūpniecības nozares vērtību ķēdēm un pasaules inovāciju vērtību tīkliem, kā arī pasākumiem, kas vērsti uz reģionālo ekosistēmu un inovāciju klasteru attīstīšanu un speciālo zināšanu

⁽³⁾ CdR 67/2011 fin.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

stiprināšanu. To var panākt ar zināšanu centru izveidi reģionālajā līmenī. Minētais ir svarīgs tāpēc, ka tas paver iespējas gan maziem, gan arī lielākiem uzņēmumiem pārvarēt produktu attīstības sarežģītos sākotnējos posmus;

35. mudina pilnībā izmantot publiskā sektora nepieciešamību ieviest jaunus pakalpojumus, produktus un tehnoloģijas un šo aspektu pielietot, lai ar publiskā iepirkuma palīdzību stimulētu plašāku pieprasījumu pēc inovācijas. RK jau agrāk ir norādījusi⁽⁵⁾ uz publiskā iepirkuma lielo pirk spēju (tas veido 17 % no ES 27 valstu IKP) un ir atzinusi publiskā iepirkuma izšķirošo lomu inovāciju sekmēšanā un nenoliedzami stimulējošo ietekmi sociālo, vides u. c. standartu paaugstināšanas jomā. Minētais potenciāls jāizmanto reģionu, valstu un Eiropas pārvaldes līmenī, un tas jāpalielina, īstenojot piemērotus spēju veidošanas pasākumus;

36. atkārtoti pauž savu pārliecību, ka Eiropas Pētniecības telpas (EPT) darbību varētu nostiprināt, ja publiskā iepirkuma procedūrās iekļautu pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkumu; vēlreiz vērš uzmanību uz RK atzinumā par Zaļo grāmatu par iepirkuma tirgu⁽⁶⁾ un RK atzinumā par iepirkumu pirmkomercializācijas posmā⁽⁷⁾ paustajiem uzskatiem, taču piebilst, ka nedrīkst radīt situāciju, ka šie pakalpojumi tiktu pakļauti konkurencei;

37. atzīst, ka pilsētām ir svarīga nozīme kā vietām, kur tiek ieviesti plaši, sistēmu pārveidojoši jauninājumi, kam ir liels potenciāls, meklējot risinājumus sarežģītām mūsdienu vides, sociālajām un ekonomikas problēmām. Zināšanu iestādēm un ar politikas pasākumiem būtu vairāk jāatbalsta tāds pārveides process, ar kuru pilsētvidē iespējams izstrādāt, izmēģināt un plašākā mērogā pielietot sistēmu pārveidojošas izmaiņas;

38. uzsver, ka vietējo un reģionālo pašvaldību pilnīgai iesaistei ir svarīga nozīme, lai īstenotu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus izaugsmes un nodarbinātības jomā, īpaši Inovācijas savienības mērķus, balstoties uz pielāgošanos reģionālajām īpatnībām, un īpaši norāda, ka tām ir svarīga nozīme uzņēmumu, universitāšu, pētniecības centru un publisko iestāžu tuvināšanā (izmantojot "trīskāršas spirāles" vai tai līdzvērtīgu pieeju);

39. uzsver, ka ļoti svarīgi ir ieguldīt Eiropas mēroga pētniecības infrastruktūrā. Lai vietējā un reģionālā līmeņa dalībniekus iesaistītu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā, visos EPT struktūras aspektos pienācīgi jāiekļauj inovāciju dimensija, proti, Eiropas pētniecības telpas attīstība jāvirza uz Eiropas pētniecības un jauninājumu telpas izveidi. Pētniecības infrastruktūra ir būtisks resurss, kas papildina universitātes un citas pētniecības iestādes un aprikojumu. Pētniecības infrastruktūra arī piesaista izcilus pētniekus no visas pasaules. Pret to būtu jāattiecas kā pret kopīgiem forumiem pētniekiem no dažādām disciplīnām un svarīgiem centriem sadarbības nodrošināšanā starp akadēmiķiem, profesionāļiem un privātiem un valsts uzņēmumiem, kā arī citiem sabiedrības dalībniekiem.

⁽⁵⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 70/2011 fin.

⁽⁷⁾ CdR 58/2008 fin.

6. galvenais vēstījums

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts var sniegt būtisku ieguldījumu arī reģionālajā līmenī.

40. Komisija uzsver⁽⁸⁾, ka EIT sadarbības centriem ir liela nozīme saikņu stiprināšanā starp vietējām un globālām zināšanu un inovāciju kopienām, jo tie cieši sadarbojas ar reģionālām iestādēm, it īpaši tām, kuras iesaistītas reģionālo inovācijas stratēģiju lietpratīgai specializācijai (RIS3) izstrādē un īstenošanā. Šīs koncepcijas attīstības ļoti labs piemērs ir iniciatīvas "Climate KIC" (Zināšanu un inovāciju kopiena par klimata jautājumiem) ietvaros izveidotās reģionālās inovācijas un īstenošanas kopienas. Tās veido oriģinālu Eiropas mēroga reģionālas inovācijas modeli — reģionus izmanto kā izmēģinājumu laboratorijas, kurās vadības spēju un reģiona stipro pušu attīstīšana tiek sasaistīta ar globālu problēmu risināšanu.

REĢIONU KOMITEJA

41. pozitīvi vērtē Komisijas ierosinājumu turpmāk minētajās tematiskās jomās izveidot jaunas zināšanu un inovāciju kopienas: pirmajā kārtā — veselīgs dzīvesveids un aktīvas vecumdienas, izejmateriāli un pārtikas nodrošināšana nākotnē un otrajā kārtā — mobilitāte pilsētās, rūpniecība ar pievienoto vērtību un gudras, drošas sabiedrības. Zināšanu un inovāciju kopienas ir sevišķi svarīgas atklātas inovācijas veicināšanā un atbalstīšanā, pielietojot progresīvu digitalizācijas tehnoloģiju un tādējādi sekmējot inovāciju visā Eiropā;

42. mudina EIT turpināt pildīt savu ļoti svarīgo uzdevumu — aktīvi atbalstīt labas prakses izstrādi un izplatīšanu zinību triādes integrācijas jomā, lai attīstītu kopīgu inovācijas un zināšanu apmaiņas kultūru. Nākotnē EIT vajadzētu atbalstīt zināšanu un inovācijas kopienās gūtās pieredzes pielietošanu visos Eiropas reģionos un veidot sadarbības kultūru, kas varētu kalpot par piemēru Eiropā un ārpus tās robežām;

43. atbalsta EIT pārvaldes strukturālās attīstības plānus. Šajā ziņā īpaši nozīmīgs ir regulas priekšlikumā paustais Komisijas ierosinājums⁽⁹⁾, ka EIT būtu tieši jāsadarbības ar valstu un reģionālajiem pārstāvjiem un citām inovācijas ķēdes ieinteresētajām personām, nodrošinot abpusējus ieguvumus. Lai nodrošinātu sistemātiskāku šāda veida apspriešanu un apmaiņu, būtu jāorganizē EIT ieinteresēto personu forums, apvienojot plašāku transversālajos jautājumos ieinteresēto personu loku. Reģionu komitejai būtu jādarbojas kā vidutējai starp forumu un reģioniem;

44. ierosina, ka EIT zināšanu un inovāciju kopienām vajadzētu sarīkot reģionālajiem lēmumu pieņēmējiem paredzētus augstākā līmeņa vadītāju kursus, kuros viņi mācītos izmantot esošās iespējas, kā pielietot RDI par būtisku elementu vietējā līmeņa lēmumu pieņemšanas procesā un salīdzinošas mācīšanās procesā Eiropas reģionu sadarbības tīklā. Tas ir ārkārtīgi svarīgi, jo EIT sadarbības tīkls ir Eiropas inovācijas dzinējspēks, kas apvieno izglītības, pētniecības un uzņēmējdarbības jomas svarīgākos dalībniekus.

⁽⁸⁾ COM(2011) 822 final.

⁽⁹⁾ COM(2011) 817 final.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Grozījums Nr. 1

19. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><u>Eiropas vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir ievērojama nozīme Eiropas pētniecības telpas izveidē un Kopienas finanšu instrumentu efektīvā koordinēšanā — īpaši pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” un struktūrfondu savstarpējo saikņu stiprināšanā — to reģionālo inovācijas stratēģiju ietvaros, kuru pamatā ir lietpratīga specializācija. Reģioniem ir svarīga loma arī pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” rezultātu popularizēšanā un ieviešanā, kā arī papildu finansējuma instrumentu, piemēram, publiskā iepirkuma, nodrošināšanā.</u></p> <p><u>Turklāt pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” vajadzētu paredzēt finansējumu to koncepciju un metožu izpētei un izstrādei, kuras vajadzīgas, lai starp reģioniem un pilsētām, augstskolām un uzņēmumiem izvērstu sadarbību inovāciju un zināšanu vērtības paaugstināšanas jomā.</u></p>

Pamatojums

Kā jau norādīts pamatprogrammā “Apvārsnis 2020”, lai sasniegtu mērķi — panāktu, ka Eiropa kļūst par pasaules līderi vērienīgo sociālo problēmu risināšanā — pētniecības, izstrādes un inovācijas pasākumiem nepieciešams stabils reģionālais komponents. Inovāciju laboratorijas vairs nav tikai tradicionālās augstskolu struktūrvienības, bet gan reģionālas inovāciju ekosistēmas, kurās ātrā tempā tiek izmēģināti daudzi uz lietotāju vēlmēm balstīti jauninājumi: jauni, pārveidojami un pielāgojami produkti, pakalpojumi, procesi, struktūras un sistēmas.

Šāda attīstība nozīmē, ka pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” budžetā vajadzīga atsevišķa reģionāla dimensija, lai modernizētu “trīskāršās spirāles” pieejā balstītus pasākumus. Sevišķa uzmanība jāpievērš to koncepciju un metožu izpētei un inovācijai, kuras vajadzīgas, lai zināšanu plūsma starp dažādiem procesu dalībniekiem — sākot no zināšanu radītājiem līdz to izmantotājiem un gala lietotājiem — dotu lielāku labumu sabiedrībai. Lai segtu daļu no šīm izmaksām, var izmantot struktūrfondus. Programmas “Apvārsnis 2020” un struktūrfondu savstarpējā papildināmība nosedz tikai daļu no attīstības izmaksām un attiecas tikai uz tiem reģioniem un pilsētām, kam ir tiesības saņemt šādu finansējumu. Tāpēc rodas jautājums par tiem reģioniem un pilsētām, kas nevar saņemt struktūrfondu finansējumu vai var pretendēt uz nelielu tā daļu un tādējādi nevar izmantot šos fondus “trīskāršās spirāles” pasākumiem, kuri domāti inovāciju un zināšanu vērtības paaugstināšanai.

Grozījums Nr. 2

26. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai sasniegtu pēc iespējas lielāku ietekmi, pamatprogrammai “Apvārsnis 2020” būtu jārada cieša sinerģija ar citām Savienības programmām tādās jomās kā izglītība, kosmoss, vide, konkurētspēja un MVU, iekšējā drošība, kultūra un plašsaziņas līdzekļi, un sinerģija ar kohēzijas politikas fondiem un lauku attīstības politiku, kas var īpaši palīdzēt nostiprināt valstu un reģionālās pētniecības un inovācijas spējas pārdomātu specializācijas stratēģiju kontekstā.</p>	<p>Lai sasniegtu pēc iespējas lielāku ietekmi, pamatprogrammai “Apvārsnis 2020” būtu jārada cieša sinerģija ar citām Savienības programmām tādās jomās kā izglītība, kosmoss, vide, konkurētspēja un MVU, iekšējā drošība, kultūra un plašsaziņas līdzekļi, un sinerģija ar kohēzijas politikas fondiem un lauku attīstības politiku, kas var īpaši palīdzēt nostiprināt valstu un reģionālās pētniecības un inovācijas spējas pārdomātu specializācijas stratēģiju kontekstā. <u>Būtu jāizmanto arī esošo iniciatīvu, piemēram, “Zināšanu reģionu”, sasniegumi.</u></p>

Grozījums Nr. 3

4. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" ir centrāla nozīme stratēģijas "Eiropa 2020" gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes mērķu sasniegšanā, jo tā nodrošina vienotu stratēģisko satvaru Savienības pētniecības un inovācijas finansējumam un tādējādi darbojas kā līdzeklis privātā ieguldījuma piesaistīšanai, radot jaunas darba vietas un nodrošinot Eiropas ilgtspējīgu izaugsmes un konkurētspēju ilgtermiņā.	Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" ir centrāla nozīme stratēģijas "Eiropa 2020" gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes mērķu sasniegšanā, jo tā nodrošina vienotu stratēģisko satvaru Savienības pētniecības un inovācijas finansējumam un tādējādi darbojas kā līdzeklis <u>publiskā un privātā ieguldījuma piesaistīšanai, radot jaunas darba vietas, veicinot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju</u> un nodrošinot Eiropas ilgtspējīgu izaugsmi un konkurētspēju ilgtermiņā. <u>No pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" būtu jāfinansē to koncepciju, metožu un citu intelektuālā kapitāla veidu izpēti un attīstība, kuri vajadzīgi, lai starp reģioniem un pilsētām, augstskolām un uzņēmumiem izvērstu sadarbību inovāciju un zināšanu vērtības paaugstināšanas jomā.</u>

Pamatojums

Ne tikai no struktūrfondiem, bet arī no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" būtu jāgūst finansējums to "trīskāršās spirāles" pasākumu izvērsšanai, kas saistīti ar inovāciju un zināšanu vērtības paaugstināšanu. "Trīskāršās spirāles" modernizēšanai ir ārkārtīgi liela nozīme, lai stimulētu un atbalstītu reģionu virzību uz lietpratīgu specializāciju un ar ciešākas sadarbības un salīdzinošās mācīšanās palīdzību pakāpeniski tiektos sasniegt Eiropas izcilību. Tālab pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" jāiekļauj finansējums vadošajām augstskolām un reģioniem, lai, izciliem pētniecības centriem sadarbojoties ar mazāk attīstītiem reģioniem, atzīstot izcilību mazāk attīstītos reģionos un reģionālajā līmenī atvieglojot inovācijas politikas apguvi, Eiropā mazinātu atšķirības pētniecībā un inovācijā.

Grozījums Nr. 4

5. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
5. pants Vispārīgais mērķis, prioritātes un konkrētie mērķi 1. Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" veicina uz zināšanām un inovāciju balstītas ekonomikas veidošanu visā Savienībā, piesaistot pietiekamu papildu finansējumu pētniecībai, izstrādei un inovācijai. Tādējādi pamatprogramma atbalsta stratēģijas "Eiropa 2020" un citu Savienības politikas virzienu īstenošanu, kā arī Eiropas Pētniecības telpas (ERA) izveidi un darbību. Attiecīgie rezultatīvie rādītāji ir izklāstīti I pielikuma ievaddaļā.	5. pants Vispārīgais mērķis, prioritātes un konkrētie mērķi 1. Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" veicina uz zināšanām un inovāciju balstītas ekonomikas veidošanu visā Savienībā, piesaistot pietiekamu papildu finansējumu pētniecībai, izstrādei un inovācijai. Tādējādi pamatprogramma atbalsta stratēģijas "Eiropa 2020" un citu Savienības politikas virzienu īstenošanu, kā arī Eiropas Pētniecības un <u>inovācijas telpas (ERIA/ERA)</u> izveidi un darbību. Attiecīgie rezultatīvie rādītāji ir izklāstīti I pielikuma ievaddaļā.

Pamatojums

Visā programmā "Apvārsnis 2020" ir uzsvērts inovācijas nozīmīgums. Ar pētniecību vien nepietiek; pareizāk sakot, pētniecībai būtu jārada jauninājumi, kā arī ekonomikas izaugsme un labklājība. Kā ierosināts atzinuma 39. punktā, piemērotāks nosaukums ERA būtu Eiropas Pētniecības un inovācijas telpa (ERIA). Šis grozījums būtu jāievieš regulas projekta visās attiecīgajās daļās.

Grozījums Nr. 5

5. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
5. pants	5. pants
Vispārīgais mērķis, prioritātes un konkrētie mērķi	Vispārīgais mērķis, prioritātes un konkrētie mērķi
3. Kopīgais pētniecības centrs veicina 1. un 2. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un prioritāšu sasniegšanu, sniedzot zinātnisku un tehnisku atbalstu Savienības politikas virzieniem. Pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma IV daļā.	3. Kopīgais pētniecības centrs veicina 1. un 2. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un prioritāšu sasniegšanu, sniedzot zinātnisku un tehnisku atbalstu Savienības politikas virzieniem. <u>Kopīgā pētniecības centra uzdevumos ir atbalsīt lēmumu pieņemšanu reģionālajā un vietējā līmenī, izmantojot jaunākos pētījumu un inovācijas rezultātus.</u> Pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma IV daļā.

Pamatojums

Kā norādīts atzinuma 20. punktā, Kopīgajam pētniecības centram arī jāpalīdz reģionālajām un vietējām pašvaldībām lēmumu pieņemšanā attiecībā uz jaunākajiem sasniegumiem RDI jomā. Tas būtu jāpanāk ciešā sasaistē ar "lietpratīgas specializācijas platformas" jaunajām ievirzēm. Ziņojumu un citu publikāciju vietā galvenā uzmanība būtu jāpievērš eksperimentu finansēšanai, ātrai prototipu izstrādei un pētniecības zināšanu pielietošanai praksē, lai ieviestu izmaiņas visā Eiropā, tādējādi palielinot reģionālā un vietējā līmeņa atjaunotnes spējas.

Grozījums Nr. 6

7. panta 1. punkta b) apakšpunkta (ii) ievilkums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
b) ii) tām ir veiksmīga pieredze dalībā Savienības pētniecības un inovācijas programmās;	b) ii) tām ir veiksmīga pieredze dalībā Savienības pētniecības un inovācijas programmās;

Pamatojums

Ar šādu noteikumu automātiski tiek atstumti jaunpienācēji.

Grozījums Nr. 7

12. panta 1. un 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
12. pants	12. pants
Ārēju ekspertu padoms un sabiedrības iesaistīšanās	Ārēju ekspertu padoms un sabiedrības iesaistīšanās
1. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanā ņem vērā padomus un devumu, ko sniedz Komisijas izveidotas neatkarīgu augsta līmeņa ekspertu grupas, dialoga struktūras, kas izveidotas atbilstoši starptautiskiem zinātnes un tehnoloģiju nolīgumiem, uz nākotni vērstas darbības, mērķtiecīgas sabiedriskas apspriešanas un pārredzami un interaktīvi procesi, kas nodrošina atbalstu atbildīgai pētniecībai un inovācijai.	1. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanā ņem vērā padomus un devumu, ko sniedz Komisijas izveidotas neatkarīgu augsta līmeņa ekspertu grupas, dialoga struktūras, kas izveidotas atbilstoši starptautiskiem zinātnes un tehnoloģiju nolīgumiem, uz nākotni vērstas darbības, mērķtiecīgas sabiedriskas apspriešanas un pārredzami un interaktīvi procesi, kas nodrošina atbalstu atbildīgai pētniecībai un inovācijai.
2. Pilnībā ņem vērā arī Eiropas tehnoloģiju platformu, kopīgu plānošanas ierosmju un Eiropas inovācijas partnerību izstrādāto pētniecības un inovācijas dienaskārtību aspektus.	2. Pilnībā ņem vērā arī Eiropas tehnoloģiju platformu, kopīgu plānošanas ierosmju un Eiropas inovācijas partnerību izstrādāto pētniecības un inovācijas dienaskārtību aspektus.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	3. <u>Lai panāktu, ka svarīgāko sabiedrības problēmu risināšanā Eiropa kļūst par pasaules līderi, pētniecības un inovācijas pasākumiem jābūt pārnozaru un multikulturāla rakstura, un procesā aktīvi jāiesaistās reģioniem. Tālā visā Eiropā ir vajadzīga reģionāla sadarbība un, izmantojot tādas programmas kā "Zināšanu reģioni" un "Dzīvās laboratorijas", ir jātiecas uz reģionu izcilību.</u>

Pamatojums

Grozījuma pamatā ir atzinuma 8.–11. punkts.

Grozījums Nr. 8

13. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
13. pants Transversālas darbības 1. Starp pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēm un to ietvaros īsteno savstarpēju saikni un mijiedarbību. Šajā ziņā īpašu uzmanību pievērš svarīgo un rūpniecisko pamattehnoloģiju izstrādei un lietošanai, pārejai no atklāšanas līdz izmantošanai tirgū, starpdisciplīnu pētniecībai un inovācijai, sociālajām un ekonomikas zinātnēm un humanitārajām zinātnēm, kā arī ERA izveides un darbības veicināšanai, sadarbībai ar trešām valstīm, atbildīgai pētniecībai un inovācijai, tostarp dzimumu līdztiesībai, un pētnieka profesijas pievilcīguma palielināšanai un pētnieku pārrobežu un starpnozaru mobilitātes veicināšanai.	13. pants Transversālas darbības 1. Starp pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēm un to ietvaros īsteno savstarpēju saikni un mijiedarbību. Šajā ziņā īpašu uzmanību pievērš svarīgo <u>prasmju</u> un rūpniecisko pamattehnoloģiju izstrādei un lietošanai, pārejai no atklāšanas līdz izmantošanai tirgū, starpdisciplīnu pētniecībai un inovācijai, sociālajām un ekonomikas zinātnēm un humanitārajām zinātnēm, kā arī ERA izveides un darbības veicināšanai, sadarbībai ar trešām valstīm, atbildīgai pētniecībai un inovācijai, tostarp dzimumu līdztiesībai, un pētnieka profesijas pievilcīguma palielināšanai un pētnieku pārrobežu un starpnozaru mobilitātes veicināšanai.

Pamatojums

Kā norādīts atzinuma 34. punktā, svarīgās pamattehnoloģijas jāaplūko plašākā kontekstā nekā tikai tehnoloģiskā attīstība, proti, jau pētniecības un izstrādes posmā tās jāpiesaista rūpniecības nozares vērtību ķēdēm un pasaules inovāciju vērtību tīkliem, kā arī pasākumiem, kas vērsti uz reģionālo ekosistēmu un inovāciju klasteru attīstīšanu un speciālo zināšanu stiprināšanu. To varētu precīzāk raksturot kā "svarīgās prasmes un rūpnieciskās pamattehnoloģijas".

Grozījums Nr. 9

20. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
20. pants Publiskā-publiskā sektora partnerības 1. Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" veicina publiskā-publiskā sektora partnerību nostiprināšanu, ja darbības valsts, reģionālā vai starptautiskā līmenī tiek kopīgi īstenotas Savienībā. Īpašu uzmanību pievērš kopīgām plānošanas ierosmēm dalībvalstu starpā.	20. pants Publiskā-publiskā sektora partnerības 1. Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" veicina publiskā-publiskā sektora partnerību nostiprināšanu, ja darbības valsts, reģionālā vai starptautiskā līmenī tiek kopīgi īstenotas Savienībā. Īpašu uzmanību pievērš kopīgām plānošanas ierosmēm <u>(IPI) dalībvalstu starpā, un šādās ierosmēs attiecīgā gadījumā var iesaistīt ES reģionus un pilsētas.</u>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. Publiskā-publiskā sektora partnerības var atbalstīt vai nu 5. panta 2. punktā noteikto prioritāšu ietvaros, vai arī to starpā, jo īpaši kādā no šiem veidiem:</p> <p>(a) ar ERA-NET instrumentu, izmantojot dotācijas, lai atbalstītu publiskā-publiskā sektora partnerības to gatavošanās pasākumos, tīklu struktūru ieviešanā, kopīgu pasākumu izstrādē, īstenošanā un koordinēšanā, kā arī atsevišķu kopīgi sagatavotu uzaicinājumu un transnacionāla rakstura darbību finansējuma papildināšanā;</p> <p>(b) Savienībai piedaloties programmās, kuras uzņēmušās vairākas dalībvalstis saskaņā ar LESD 185. pantu.</p> <p>Šā punkta a) apakšpunkta nolūkos papildu finansējumu piešķir ar nosacījumu, ka kopīgo uzaicinājumu un darbību dalībnieki jau iepriekš ir uzņēmušies ievērojamas finansiālas saistības. ERA-NET instruments var ietvert mērķi saskaņot kopīgo uzaicinājumu un darbību noteikumus un īstenošanas kārtību. To var arī izmantot, lai sagatavotos iniciatīvai atbilstoši LESD 185. pantam.</p> <p>Šā punkta b) apakšpunkta nolūkos šādas iniciatīvas ierosina tikai gadījumos, kad vajadzīga specializēta īstenošanas struktūra un kad dalības valstis ir ļoti stingri apņēmušās īstenot integrāciju zinātnes, pārvaldības un finanšu līmenī. Turklāt priekšlikumus attiecībā uz iniciatīvām, kas minētas b) apakšpunktā, identificē, pamatojoties uz visiem šādiem kritērijiem:</p> <p>(a) skaidri definēts mērķis, kas ir jāsasniedz, un tā saistība ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķiem un plašākiem Savienības politikas mērķiem;</p> <p>(b) skaidras dalības valstu finansiālas saistības, tostarp iepriekšējas saistības apvienot valsts un/vai reģionālus ieguldījumus transnacionālai pētniecībai un inovācijai;</p> <p>(c) Savienības līmenī īstēnotas darbības pievienotā vērtība;</p> <p>(d) kritiskā masa attiecībā uz iesaistīto programmu apjomu un skaitu, pasākumu līdzība un attiecīgās pētniecības īpatsvars, ko tās aptver;</p> <p>(e) LESD 185. panta kā visatbilstošākā mērķu sasniegšanas līdzekļa efektivitāte.</p>	<p>2. Publiskā-publiskā sektora partnerības var atbalstīt vai nu 5. panta 2. punktā noteikto prioritāšu ietvaros, vai arī to starpā, jo īpaši kādā no šiem veidiem:</p> <p>(a) ar ERA-NET instrumentu, izmantojot dotācijas, lai atbalstītu publiskā-publiskā sektora partnerības to gatavošanās pasākumos, tīklu struktūru ieviešanā, kopīgu pasākumu izstrādē, īstenošanā un koordinēšanā, kā arī atsevišķu kopīgi sagatavotu uzaicinājumu un transnacionāla rakstura darbību finansējuma papildināšanā;</p> <p>(b) Savienībai piedaloties programmās, kuras uzņēmušās vairākas dalībvalstis saskaņā ar LESD 185. pantu, <u>attiecīgā gadījumā piedaloties vietējām un reģionālajām pašvaldībām.</u></p> <p>Šā punkta a) apakšpunkta nolūkos papildu finansējumu piešķir ar nosacījumu, ka kopīgo uzaicinājumu un darbību dalībnieki jau iepriekš ir uzņēmušies ievērojamas finansiālas saistības. ERA-NET instruments var ietvert mērķi saskaņot kopīgo uzaicinājumu un darbību noteikumus un īstenošanas kārtību. To var arī izmantot, lai sagatavotos iniciatīvai atbilstoši LESD 185. pantam.</p> <p>Šā punkta b) apakšpunkta nolūkos šādas iniciatīvas ierosina tikai gadījumos, kad vajadzīga specializēta īstenošanas struktūra un kad dalības valstis ir ļoti stingri apņēmušās īstenot integrāciju zinātnes, pārvaldības un finanšu līmenī. Turklāt priekšlikumus attiecībā uz iniciatīvām, kas minētas b) apakšpunktā, identificē, pamatojoties uz visiem šādiem kritērijiem:</p> <p>(a) skaidri definēts mērķis, kas ir jāsasniedz, un tā saistība ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķiem un plašākiem Savienības politikas mērķiem;</p> <p>(b) skaidras dalības valstu finansiālas saistības, tostarp iepriekšējas saistības apvienot valsts un/vai reģionālus ieguldījumus transnacionālai pētniecībai un inovācijai;</p> <p>(c) Savienības līmenī īstēnotas darbības pievienotā vērtība;</p> <p>(d) kritiskā masa attiecībā uz iesaistīto programmu apjomu un skaitu, pasākumu līdzība un attiecīgās pētniecības īpatsvars, ko tās aptver;</p> <p>(e) LESD 185. panta kā visatbilstošākā mērķu sasniegšanas līdzekļa efektivitāte.</p>

Pamatojums

Lai sasniegtu programmas "Apvārsnis 2020" mērķus, izšķiroša nozīme ir reģionu aktīvai līdzdalībai. Vajadzīga lielāka elastība un reģionu lomas pastiprināšana JPI izstrādē.

Ziņotāja iesniegtā grozījuma vēl viens nolūks ir norādīt, ka tā pati loģika, kas attiecas uz dalībvalstīm, būtu attiecināma arī uz ES dalību reģionālo varas iestāžu īstenotajās programmās. Tas atbilstu LESD 185. panta būtībai.

Briselē, 2012. gada 19. jūlijā

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*
Mercedes BRESSO
